

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การจัดการวัสดุถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการดำเนินธุรกิจ และสามารถใช้เป็นเครื่องชี้ถึงประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากวัสดุจัดเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าคงคลัง ซึ่งในธุรกิจส่วนใหญ่สินค้าคงคลังมักจะเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงที่สุดในกลุ่มของสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้นหากขาดการจัดการวัสดุหรือสินค้าคงคลังที่ดีจะนำมาซึ่งความล้มเหลวของธุรกิจได้ ในการจัดการวัสดุที่ดีนั้นจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดหาวัตถุดิบ ได้แก่ การรับรู้ความต้องการทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณของวัตถุดิบ ซึ่งองค์กรอาจใช้แนวคิดในการบริหารสินค้าคงคลังเข้ามาช่วยในการหาระดับสินค้าคงคลังที่เหมาะสม และทำให้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าคงคลังต่ำที่สุด นอกจากนี้การจัดการวัสดุยังเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในแต่ละช่วงระยะเวลาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมเกี่ยวกับการจัดเก็บ การใช้งานวัตถุดิบ ตลอดจนการเก็บสินค้าคงคลังและการกระจายสินค้า¹

บริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 25/1 หมู่ที่ 2 ตำบลป่าบง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบธุรกิจส่งออกสินค้าหัตถกรรม ได้แก่ ผลิตภัณฑ์งานไม้แกะสลักและเครื่องปั้นดินเผา บริษัทมีทุนจดทะเบียน 11 ล้านบาท และมียอดส่งออกปี 2544 ประมาณ 52 ล้านบาท บริษัทจะทำการส่งสินค้าไปยังลูกค้าในต่างประเทศ อาทิเช่น แคนาดา สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งยอดส่งออกของบริษัทโดยเฉลี่ยจะประมาณ 8-10 ตู้คอนเทนเนอร์ต่อเดือน ดังนั้นวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุสินค้าจึงต้องมีคุณภาพเพื่อป้องกันสินค้าชำรุดเสียหาย ซึ่งวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่บริษัทใช้บรรจุสินค้าเพื่อส่งออกคือกล่องกระดาษ โดยบริษัทได้ออกแบบกล่องกระดาษสำหรับบรรจุสินค้าแต่ละประเภท โดยเฉพาะ สินค้าบางอย่างที่มีขนาดเล็กนอกจากจะบรรจุกล่องแยกชิ้นในครั้งแรกแล้ว บริษัทจะทำการบรรจุรวมลงในกล่องขนาดใหญ่อีกครั้งเพื่อความสะดวกในการขนส่ง นอกจากกล่องกระดาษแล้ววัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุหีบห่อยังมีอีกหลายประเภท เช่น โฟม พลาสติกกันกระแทก เทปกาวย เป็นต้น ในปัจจุบันรายการวัสดุบรรจุภัณฑ์เหล่านี้มีประมาณ 1,100 รายการ แยกเป็นกล่องกระดาษ 950 รายการ

¹ ัญญัติพันธ์ เจริญนันท์, การจัดการการผลิตและการดำเนินงาน, (กรุงเทพ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 200.

และวัสดุอื่นๆ 150 รายการ การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทเป็นความรับผิดชอบของแผนกจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ในการจัดซื้อให้สอดคล้องกับจำนวนสินค้าและเวลาที่ต้องทำการจัดส่งให้ลูกค้า ซึ่งยังขาดการจัดการที่เป็นระบบและไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ เช่น ปัญหาวัสดุบรรจุภัณฑ์บางรายการมีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ในขณะที่วัสดุบรรจุภัณฑ์บางรายการไม่เพียงพอกับความต้องการ และปัญหาค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา เป็นต้น²

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ และปัญหาต่างๆในการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ในปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาแนวทางการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นประโยชน์แก่บริษัทในการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์และปัญหาต่างๆในการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบแนวทางการปรับปรุงการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด
3. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจที่จะนำแนวคิดการจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรต่อไป

นิยามศัพท์

การจัดการวัสดุบรรจุภัณฑ์ หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมเกี่ยวกับการจัดหา การจัดเก็บ การใช้งาน การเก็บสินค้าคงคลัง และการกระจายสินค้าของวัสดุที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อสินค้าของบริษัทสยามมันดาเลย์ จำกัด ซึ่งประกอบด้วย กล่องกระดาษ กระดาษลูกฟูก กระดาษพลีท โฟม พลาสติกกันกระแทก และเทปกาวย เป็นต้น